

Riksdagens svar RSv 68/2020 rd – RP 50/2020 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om genomförande av ändringarna i direktivet om yrkeskompetens i vägtrafik och körkortsdirektivet

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om genomförande av ändringarna i direktivet om yrkeskompetens i vägtrafik och körkortsdirektivet (RP 50/2020 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Kommunikationsutskottet (KoUB 7/2020 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att statsrådet noga följer tillämpningen av undantag från yrkeskompetenskrav för lastbils- och bussförare och tillsynen över att bestämmelserna följs, och säkerställer att de fungerar i praktiken samt vid behov vidtar åtgärder för att precisera undantagen.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om transportservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transportservice (320/2017) 28, 29, 34 och 38 §, sådana de lyder i lag 371/2019, som följer:

28 §

Undantag från yrkeskompetenskrav på lastbils- och bussförare

Föraren behöver dock inte yrkeskompetens, om

1) fordonets största tillåtna konstruktiva hastighet är högst 45 kilometer i timmen,

Riksdagens svar RSv 68/2020 rd

2) fordonet används av polisen, räddningsväsendet, en läroanstalt som svarar för utbildning inom räddningsbranschen, den prehospitalkakutsjukvården, Försvarsmakten, Tullen eller Gränsbevakningsväsendet för transporter som hänför sig till deras uppgifter,

3) framförandet av fordonet inte är förarens huvudsakliga sysselsättning och fordonet provkors eller flyttas i samband med reparation, underhåll eller besiktning, flyttas på depån i samband med tvättning, städning eller tankning, flyttas till ett försäljnings- eller marknadsföringsevenemang för fordon eller mellan försäljningsplatser, provkors i syfte att göra tekniska förbättringar eller om ett nytt eller ombyggt fordon provkors innan det godkänns för trafik,

4) fordonet används i brådsakande nödsituationer för räddningsinsatser på order av polisen, räddningsmyndigheterna, Tullen eller Gränsbevakningsväsendet,

5) fordonet används för erhållande av körkort eller i denna lag avsedd grundläggande yrkeskompetens eller fortbildning

a) i körundervisning och fordonet inte används för kommersiell gods- eller persontransport,

b) i kompletterande körundervisning i samband med utbildning som ordnas på arbetsplatsen och föraren åtföljs av en person som innehar giltig yrkeskompetens för framförandet av fordonet eller en trafiklärare för fordonskategorin i fråga,

6) fordonet används i privat bruk för andra godstransporter än kommersiella godstransporter,

7) en buss som får framföras med körkort för fordon av klass D1, som är planerad och tillverkad för transport av högst 16 passagerare utöver föraren, används i privat bruk för andra än kommersiella persontransporter för transport av personer som bor i samma hushåll som föraren och högst tre andra personer och föraren eller någon av dem som bor i samma hushåll som föraren äger bussen, eller en annan buss används i privat bruk för andra än kommersiella persontransporter för transport av personer som bor i samma hushåll som föraren och någon av dem äger bussen,

8) fordonet används för transport av material, maskiner eller utrustning som föraren använder i sitt arbete, och framförandet av fordonet inte är förarens huvudsakliga sysselsättning, eller fordonet används för transport i liten skala av egna varor som föraren säljer på en bestämd plats, under förutsättning att framförandet av fordonet inte är förarens huvudsakliga sysselsättning, eller

9) fordonet används av ett företag för transport av dess egna produkter och företaget är ett jordbruks-, trädgårds-, skogsbruks-, uppfödning- eller fiskeriföretag, och framförandet av fordonet inte ingår som en del i förarens huvudsakliga sysselsättning och det avstånd fordonet framförs inte överstiger 100 kilometer från företagets hemort.

29 §

Grundläggande yrkeskompetens för lastbils- och bussförare

Yrkeskompetens förvärfvas genom utbildning för grundläggande yrkeskompetens för trafikformen i fråga och genom avläggande av det teoriprovet som ingår i utbildningen eller ett prov för grundläggande yrkeskompetens. Yrkeskompetensen gäller fem år och kan förlängas med fem år i taget genom fortbildning. Avläggande av grundläggande yrkeskompetens krävs inte av den på vilken på basis av tidpunkten för beviljande av körkort för trafikformen i fråga kan tillämpas bestämmelserna om hävdvunna rättigheter i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/59/EG om grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransport och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3820/85 och rådets direktiv 91/439/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 76/914/EEG, nedan *direktivet om yrkeskompetens i vägtrafik*.

Riksdagens svar RSv 68/2020 rd

De läroämnen som ingår i utbildningen för grundläggande yrkeskompetens samt målen för läroämnena anges i avsnitt 1 i bilaga I till direktivet om yrkeskompetens i vägtrafik. De innehåller basuppgifter om kraven på verksamheten som förare, om omständigheter som påverkar säkerheten för förare, transporter och trafik samt om god yrkesutövning vid framförandet av fordonet och i andra föraruppgifter. Grundläggande yrkeskompetens avläggs särskilt för utövande av respektive lastbilsförar- eller bussföraryrke och där kan den övriga utbildning som krävs i Europeiska unionens lagstiftning räknas till godo.

I samband med avläggande av grundläggande yrkeskompetens för bussförare genomförs också den utbildning rörande medvetenhet om funktionshinder som avses i artikel 16.1 b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 om passagerares rättigheter vid buss-transport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004, nedan *EU:s förordning om busspassagerares rättigheter*.

Grundläggande yrkeskompetens ska förvärfvas enligt denna lag, om förarens permanenta boplatssort enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort är i Finland. Förare som är medborgare i andra länder och som är anställda hos ett företag som är etablerat i en EES-stat eller som anlitas som förare av ett företag som är etablerat i en EES-stat ska förvärva grundläggande yrkeskompetens enligt denna lag, om föraren är anställd hos ett företag i Finland eller har beviljats arbetstillstånd i Finland.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om innehållet i den grundläggande yrkeskompetens som avses i denna paragraf samt om i 1 mom. avsedda hävdvunna rättigheter, i 2 mom. avsett tillgodoräknande av annan utbildning och genomförandet av i 3 mom. avsedd utbildning. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om innehållet i de prov som hör till dess behörighet och administrationsansvar och som ingår i utbildningen för grundläggande yrkeskompetens samt hur de genomförs i praktiken.

34 §

Fortbildning för lastbils- och bussförare

En förare ska genomgå fortbildning för att upprätthålla och komplettera yrkeskompetensen eller för att den ska träda i kraft på nytt. Kravet på fortbildning gäller också förare som på grundval av de hävdvunna rättigheter som avses i 29 § 1 mom. inte behöver avlägga grundläggande yrkeskompetens. I fortbildningen ska ingå undervisning i läroämnen som är viktiga i uppgiften som förare och som ingår i utbildningen för grundläggande yrkeskompetens samt undervisning om ett tryggt, ekonomiskt och miljövänligt körsätt. I fortbildningen kan övrig utbildning som krävs i Europeiska unionens lagstiftning räknas till godo. I undervisningen ska iakttas ett utbildningsprogram för fortbildning som fastställts av Transport- och kommunikationsverket.

Fortbildningen ska omfatta 35 timmar under en period på fem år. Över genomgången fortbildning ska ett intyg utfärdas. Om fortbildningen ges i flera avsnitt, ska ett intyg utfärdas över avsnitt av fortbildningen som omfattar minst sju timmar undervisning.

En förare som har sin vanliga vistelseort i Finland eller som arbetar i Finland ska genomgå fortbildning enligt denna lag.

Närmare bestämmelser om fortbildningens innehåll, om tillgodoräknande i fortbildningen av annan utbildning som krävs i Europeiska unionens lagstiftning, om tidpunkten då fortbildningen ska genomgå och hur den ska genomföras samt om övriga krav som gäller fortbildningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Riksdagens svar RSv 68/2020 rd

38 §

Förvaring av dokument som gäller lastbils- och bussförarens yrkeskompetens

Utbildningscentrumet ska föra bok över sina elever och den undervisning de fått, de fordon som använts i undervisningen, undervisningssättet samt de undervisningsintyg som utfärdats över undervisningen. Den som ordnar prov ska förvara uppgifter som gäller ordnandet av provet och dem som avlagt provet i fråga om ett prov eller delar av ett prov. Utbildningscentrumet eller den som ordnar prov ska förvara de uppgifter som gäller ordnandet av utbildning eller prov och dem som genomgått utbildning eller avlagt prov under de sex kalenderår som följer på det år då utbildningen slutfördes eller provet avlades. Därefter ska uppgifterna om dem som genomgått utbildningen eller avlagt provet utplånas. Uppgifter får för behandlingen av ett ansökningsärende lämnas till den som beviljar yrkeskompetensbevis eller körkortstillstånd. Transport- och kommunikationsverket ska för tillsynsändamål till myndigheter i andra medlemsstater lämna information om yrkeskompetensbevis som har utfärdats eller återkallats.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av körkortslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i körkortslagen (386/2011) 2 och 5 §, i 6 § 3 mom. 2 punkten den finska språkdräkten, 9 § 2 mom., 17 §, 30 § 1 mom., 42 § 3 mom. 3 punkten och 81 § 4 mom.,

sådana de lyder, 2 §, 9 § 2 mom. och 42 § 3 mom. 3 punkten i lag 387/2018, 5 § delvis ändrad i lagarna 1081/2012, 387/2018 och 372/2019, 6 § 3 mom. 2 punkten i lag 1081/2012 samt 17 §, 30 § 1 mom. och 81 § 4 mom. i lag 938/2018, som följer:

2 §

Begränsning av tillämpningsområdet

Det som i denna lag föreskrivs om körrätt och om körkort och andra tillstånd och intyg som ska medföras vid körning tillämpas på framförande av motordrivna fordon på sådana vägar som avses i vägtrafiklagen (729/2018).

Körkort krävs dock inte för att gående framföra ett motordrivet fordon som också är avsett att framföras gående, eller för att köra ett två- eller trehjuligt motordrivet fordon med en konstruktiv hastighet av högst 25 kilometer i timmen, som också fordonstillverkaren har fastställt som högsta konstruktiva hastighet för fordonet i samband med godkännandet av fordonet. Den som kör ett två- eller trehjuligt motordrivet fordon ska ha fyllt 15 år.

Riksdagens svar RSv 68/2020 rd

Denna lag gäller inte körkort eller andra motsvarande tillstånds giltighet på Åland eller körkort utfärdade på Åland och deras giltighet i övriga delar av Finland, om inte något annat föreskrivs.

5 §

Ålderskrav

Minimiåldern för körkort är

- 1) 15 år för kategori AM,
- 2) 16 år för kategori A1,
- 3) 18 år för kategori A2,
- 4) 24 år för kategori A alternativt 20 år, om personen har haft körkort för kategori A2 i minst två år,
- 5) 18 år för kategorierna B och BE,
- 6) 18 år för kategorierna C1 och C1E,
- 7) 21 år för kategorierna C och CE alternativt 18 år, om personen har annan grundläggande yrkeskompetens för lastbilsförare än sådan som förvärvats genom en utbildning i snabbare tempo,
- 8) 21 år för kategorierna D1 och D1E,
- 9) för kategorierna D och DE
 - a) 24 år alternativt 23 år, om personen har grundläggande yrkeskompetens för bussförare som förvärvats genom en utbildning i snabbare tempo, eller 21 år, om personen har annan grundläggande yrkeskompetens för bussförare än sådan som förvärvats genom en utbildning i snabbare tempo, eller
 - b) 18 år för kategori D, om personen har avlagt yrkesinriktad grundexamen som förbereder för uppgifter som bussförare och har annan grundläggande yrkeskompetens för bussförare än sådan som förvärvats genom en utbildning i snabbare tempo,
- 10) 15 år för kategori T.

Av den som genomgår en yrkesutbildning för förare enligt 33 § 1 mom. i lagen om transport-service som omfattar avläggande av grundläggande yrkeskompetens och som har ett godkännandedokument enligt den paragrafen, krävs inte den grundläggande yrkeskompetens för att avlägga examen för kategorierna C, CE och D som avses ovan i 1 mom. 7 och 9 punkten. Innan den ovan nämnda grundläggande yrkeskompetensen uppnås gäller den körrätt som avses i detta moment endast vid transporter som genomförs med godkännandedokument eller då det ålderskrav som föreskrivs uppfylls på annan grund.

Ålderskravet enligt 1 mom. 9 punkten underpunkt b gäller också erhållande av körkort för kategori D för körning enligt 33 § i lagen om transportservice, om det gäller en yrkesinriktad grundexamen enligt den underpunkten och studeranden har grundläggande yrkeskompetens för bussförare som förvärvats på något annat sätt än genom en utbildning för grundläggande yrkeskompetens i snabbare tempo. Körkortet för kategori D gäller bara i Finland innan innehavaren uppfyller ålderskravet enligt 9 punkten underpunkt a.

Med avvikelse från 1 mom. är minimiåldern för körkort för kategori C dock 18 år och för kategori D 21 år, om personen avser att köra fordonet i enlighet med 28 § 2 eller 3 punkten i lagen om transportservice, med undantag för provkörning för besiktning. Körkortet gäller bara vid körning i Finland enligt detta moment. Begränsningen ska antecknas på körkortet, och den gäller till dess att personen i övrigt uppfyller kraven på minimiålder för körkortskategorin.

Riksdagens svar RSv 68/2020 rd

Minimiåldern för framförande av trehjulingar i kategori A anges i 7 § 1 mom.

Med avvikelse från 1 mom. 5 punkten är minimiåldern för körkort för kategori B och BE 17 år, om det är fråga om en person som studerar inom yrkesinriktad förarutbildning som omfattar erhållande av körkort för lastbil eller buss. När personen anländer till teoriprovet ska studierna påvisas med ett intyg som läroanstalten utfärdat. Innan den minimiålder som föreskrivs i 1 mom. 5 punkten har uppnåtts berättigar körkorten endast till körningar i anslutning till studier som avses i detta moment.

9 §

Att ansöka om körkortstillstånd

Körkortstillstånd får beviljas tidigast ett år innan sökanden uppfyller ålderskravet för körkorts-kategorin i fråga. Körkortstillstånd för kategori B kan dock beviljas tidigast två år innan ålderskravet är uppfyllt. För körkort för fordonskombination enligt 7 § 4 mom. ska den som ansöker om körkortstillstånd ha körkort för kategori B. Om minimiåldern för körkorts-kategorin är under 18 år och sökanden inte har fyllt 18 år, krävs vårdnadshavarens samtycke. Samtycke är ett villkor för avläggande av förarexamen och det gäller även i 5 § 5 mom. avsedda personer som avlägger körkort.

17 §

Medicinska krav för körkort i grupp 1

För att få körkortstillstånd för kategorierna i grupp 1 ska följande medicinska krav uppfyllas:

1) den som ansöker om körkortstillstånd ska, om nödvändigt med korrigerande linser, ha en binokulär synskärpa på minst 0,5 för båda ögonen tillsammans; den som ansöker om körkortstillstånd och är helt blind på ett öga eller annars endast använder det ena ögat för att se ska ha en synskärpa på minst 0,5 och ska ha haft denna monokulära syn tillräckligt länge för att ha vant sig vid den,

2) sökandens synfält ska uppfylla minimikraven på synfält i bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort, nedan *körkortsdirektivet*, så att synfältet inte i någon väsentlig grad försämrar hans eller hennes förmåga att riskfritt köra ett fordon som hör till denna grupp,

3) sökanden får inte ha något men, någon sjukdom eller någon kroppsskada som nämns i bilaga III till körkortsdirektivet och som i väsentlig grad försämrar hans eller hennes förmåga att köra ett fordon i den kategori som avses i detta moment eller, om sökanden har ett men, en sjukdom eller en kroppsskada som påverkar körförmågan, får detta inte i någon väsentlig grad försämma förmågan att köra ett fordon utrustat med automatväxel, alkolås eller särskilda manöverorgan.

Med avvikelse från det som i punkt 12.6 i bilaga III till körkortsdirektivet föreskrivs om epileptiska anfall som inträffar enbart i sömntillstånd, ska epileptiska anfall som inträffar i sömntillstånd bedömas på samma sätt som anfall i vaket tillstånd vid en bedömning av om de medicinska kraven uppfylls.

Riksdagens svar RSv 68/2020 rd

En specialistläkare får av särskilda skäl i sitt utlåtande avvika från körkortsdirektivets minimikrav på synfält enligt 1 mom. 2 punkten och anse att de medicinska kraven är uppfyllda, om kraven enligt bilaga III till körkortsdirektivet är uppfyllda i övrigt och ett körprov som avläggs vid behov talar för det. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om hur kraven på synfält enligt 1 mom. 2 punkten uppfylls och om undantag från kraven på synfält samt om hur övriga medicinska krav enligt 1 mom. 3 punkten uppfylls. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om de kontroller som ska göras för att undersöka om de medicinska kraven är uppfyllda och för att bedöma förarens hälsa och om innehållet i kontrollerna så att kraven i körkortsdirektivet och kraven på trafiksäkerhet uppfylls.

30 §

När körkortstillstånd och andra tillstånd förfaller samt förstörande av körkort

Ett körkortstillstånd förfaller tre år efter den dag då det beviljades till den del ett körkort eller ett temporärt körkort som motsvarar den kategori som antecknats i tillståndet inte har lämnats ut.

42 §

Förutsättningar för undervisningstillstånd för körkort i grupp 1

Sökanden anses inte till sina personliga egenskaper vara lämplig för undervisningsuppdrag, om han eller hon

3) utifrån uppgifterna i straffregistret eller bötesregistret i övrigt med sitt handlande har visat sig vara uppenbart olämplig för undervisningsuppdrag.

81 §

Tillsyn över bilskolor

Bilskolan ska föra bok över sina elever och den undervisning de fått, de fordon som använts i undervisningen, undervisningssättet samt de undervisningsintyg som utfärdats över undervisningen. Bilskolan ska förvara den elevbokföring som avses i detta moment under de sex kalenderår som följer på det år då undervisningen ordnades, varefter elevbokföringen ska förstöras.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Vad som i 81 § 4 mom. föreskrivs om förvaringstiden för handlingar tillämpas också på den elevbokföring som upprättats före ikraftträdandet av denna lag.

Riksdagens svar RSv 68/2020 rd

Helsingfors 16.6.2020

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare